

วีรยุทธ พอน์เลติยกุล
ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย

การสอบวัดระดับ ภาษาไทยสำหรับ ชาวต่างชาติ

ในบรรดาภาษาต่างประเทศที่เราๆ ท่านๆ เรียนกันอยู่นั้น คงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากต่อการติดต่อสื่อสาร หรือต่อการทำงานในด้านต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในยุคโลกาภิวัตน์ (บางคนอาจเรียกว่าเป็น “ยุคโลกาภิวัตน์” ก็ได้กระมัง) ยุคนี้ ไม่เพียงภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ภาษาต่างประเทศอื่นๆ อีกหลายภาษาก็เป็นที่จับตามองของทุกฝ่ายเช่นกัน ไม่เว้นแม้แต่ภาษาไทยเองก็เข้าข่ายเริ่มมีชาวต่างชาติให้ความสนใจด้วย

ถ้าใครลองสังเกตให้ดีตามร้านหนังสือใหญ่ๆ จะพบว่าหลายแห่งเริ่มมี “ชุดหนังสือเรียนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ” จัดไว้มุมหนึ่งโดยเฉพาะเลย ซึ่งหนังสือเรียนภาษาไทยเหล่านี้จะเขียนขึ้นด้วยภาษาต่างๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ตามแต่ว่าชาวต่างชาติคนนั้นๆ จะถนัดอ่านตำราด้วยภาษาอะไร

พอมีชาวต่างชาติเรียนภาษาไทยกันมากขึ้น เราก็ต้องเริ่มมาคิดกันว่า เราจะวัดความสามารถทางภาษาไทยของเขาเหล่านั้นได้อย่างไรบ้าง เรา รู้จักการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ อย่างเช่น TOEFL หรือ TOEIC, เรา รู้จักการสอบวัด

ระดับภาษาญี่ปุ่น JLPT, เรารู้จักการสอบวัดความรู้ภาษาจีน HSK, แต่เราเคยรู้หรือไม่ว่าภาษาไทยของเราเองก็มีการจัดสอบวัดระดับความรู้ภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติเช่นกัน วันนี้ผมจะแนะนำทุกท่านให้รู้จักการสอบประเภทนี้

การสอบวัดระดับภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ นั้นเรียนตามตรงว่า ยังไม่ค่อยเป็นระบบมากนัก เนื่องจากมุมมองที่มีต่อ “ภาษาไทยในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ (Thai as a Foreign Language)” นั้นยังเป็นมุมมองที่ใหม่มากสำหรับชาวไทยอย่างเรา จึงมีหลายสำนักที่ทำการจัดสอบ แต่หาว่าไม่ได้มีความร่วมมือซึ่งกันและกันมากนัก ทำให้ขาดมาตรฐานร่วมกันในการสอบพอสมควร (ลองนึกถึงเวลาสมัครโดยไม่มีการตรวจรายชื่อ จะมีสภาพคล้ายๆ กัน) โดยการสอบเหล่านี้มีทั้งสิ้น 4 สำนักคือ

1) Test of Thai as a Foreign Language

การสอบชนิดนี้จัดโดย “สำนักทดสอบทางการศึกษา” สังกัดกระทรวงศึกษาธิการของไทย แต่เดิมการสอบชนิดนี้มีรูปแบบเก่าคือ “การสอบวัดความรู้ภาษาไทย ป.6” คือมองว่าชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทยมาพอสมควรก็น่าจะมีความรู้ภาษาไทยในระดับเดียวกับเด็กไทยที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการสอบ ป.6 นี้มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 โดยมีเงื่อนไขคือ ชาวต่างชาติคนใดก็ตามที่จะเข้าประเทศไทยมาทำงานเป็นอาจารย์สอนภาษาก็ต้องสอบผ่านข้อสอบ ป.6 นี้ มิฉะนั้นจะมีปัญหาเรื่องการออกวีซ่า (เราพูดถึงเฉพาะกรณีถูกกฎหมาย เนื่องจากอาจจะจะมีชาวต่างชาติเข้ามาสอนภาษาอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ทำตามกฎหมายข้อนี้)

ต่อมาในปี พ.ศ.2551 การสอบนี้ก็เปลี่ยนแปลงจาก “สอบ ป.6” เป็น “Test of Thai as a Foreign Language” เพื่อจะยกระดับการสอบภาษาไทยให้เทียบเท่ากับการสอบระดับสากล เช่นเดียวกับ TOEFL (Test of English as a Foreign Language) ชาวต่างชาติไม่ว่าสัญชาติอะไรก็มีสิทธิ์เข้าสอบได้ เพียงแต่ว่าผู้เข้าสอบกว่าครึ่งเป็นชาวญี่ปุ่น จัดสอบเฉพาะในประเทศไทยปีละหนึ่งครั้งทุกปี โดยการสอบภาษาไทยชนิดใหม่นี้จะแบ่งเป็น 6 ระดับ แจกแจงตามความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ดังนี้ คือ

1. ระดับ ๑ (เริ่มต้น) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยเฉพาะขั้นพื้นฐานเท่านั้น มีความยากลำบากทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน

2. ระดับ ๒ (ประถมศึกษาดอนต้น) มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยอย่างจำกัด สามารถฟัง พูด อ่านและเขียนได้เฉพาะเรื่องธรรมดาทั่วๆ ไปเท่านั้น

3. ระดับ ๓ (ประถมศึกษาดอนปลาย) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยในระดับปานกลาง สามารถใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้บางส่วน มีข้อจำกัดในการใช้ไวยากรณ์

4. ระดับ ๔ (มัธยมศึกษาตอนต้น) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยค่อนข้างดี สามารถใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้ดีพอสมควร แต่มีข้อผิดพลาดด้านการใช้ภาษาและไวยากรณ์

5. ระดับ ๕ (มัธยมศึกษาตอนปลาย) มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยในระดับดี ส่วนใหญ่สามารถใช้ทักษะการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและสถานการณ์ แต่ยังพบข้อบกพร่องอยู่บ้างเป็นส่วนน้อย

6. ระดับ ๖ (เทียบเท่าเจ้าของภาษา) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาไทยในระดับดีมาก สามารถแสดงทักษะการใช้ภาษาทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

(แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักทดสอบทางการศึกษา <http://bet.obec.go.th/eqal/>)

จุดเด่นของการสอบประเภทนี้ คือ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทย เกณฑ์การแบ่งระดับอาศัยเกณฑ์การแบ่งระดับจากหลักสูตรภาษาไทย “สำหรับนักเรียนคนไทย”

2. JTLEC Thai Language Test

เริ่มจัดสอบตั้งแต่ ปี พ.ศ.2537 โดยมีการเปลี่ยนชื่อการสอบและเปลี่ยนที่มงานหลายครั้ง ปัจจุบันดำเนินการโดยองค์กรที่ชื่อ Japanese-Thai Language Education Center: JTLEC โดยมุ่งจัดสอบเพื่อชาวญี่ปุ่นเท่านั้น จัดสอบปีละสองครั้งทั้งในประเทศไทยและในประเทศญี่ปุ่น แบ่งเป็น 5 ระดับแจกแจงตามความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้ดังนี้คือ

1. ระดับ 5 (ง่ายที่สุด) สามารถอ่านเขียนอักษรไทยได้ เข้าใจและใช้ไวยากรณ์พื้นฐานได้บ้าง อ่านคำศัพท์เบื้องต้นและสนทนาเบื้องต้นได้ รวมทั้งสามารถฟังภาษาไทยเข้าใจอยู่บ้าง เกณฑ์คำศัพท์ที่ควรรู้ คือ ประมาณ 500 คำ

2. ระดับ 4 สามารถอ่านอักษรไทยได้มากขึ้น สามารถสนทนาถ่ายทอดสิ่งที่ตัวเองคิดได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่นการเดินทางท่องเที่ยว เข้าใจและใช้ไวยากรณ์ระดับทั่วๆ ไปได้ อ่านคำศัพท์ขั้นพื้นฐานและสนทนาเบื้องต้นได้ รวมทั้งสามารถฟังภาษาไทยเข้าใจ เกณฑ์คำศัพท์ที่ควรรู้คือประมาณ 2000 คำ

3. ระดับ 3 มีความรู้ด้านไวยากรณ์และคำศัพท์ที่จำเป็นต่อการจับใจความเรื่องทั่วๆ ไปในชีวิตประจำวันรวมทั้งหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่างๆ ได้ และสามารถออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้อง สามารถอ่านเขียนคำศัพท์ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งฟังและสร้างประโยคได้

4. ระดับ 2 ออกเสียงภาษาไทยได้ถูกต้องและใช้ภาษาไทยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมไทยได้อย่างแตกฉาน ใช้ชีวิตในประเทศไทยได้โดยไม่ต้องดื้อรน ใช้ภาษาไทยในการทำงานได้ สามารถอ่านคอลัมน์ต่างๆ ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารได้ สามารถเป็นล่ามและนักแปลภาษาไทยได้

5. ระดับ 1 (ยากที่สุด) มีความสามารถภาษาไทยระดับสูงมาก อ่านงานเขียนด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐกิจ หรือเรื่องทั่วไปในหนังสือพิมพ์และนิตยสารได้อย่างแตกฉาน สามารถเป็นล่ามและนักแปลระดับสูง เช่น ล่ามในศาล หรือล่ามในที่ประชุมได้

(แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์ของ JTLEC <http://nichithai.com/ninteikijun.html>)

จุดเด่นของการสอบประเภทนี้ คือ ไม่ต้องอิงเกณฑ์การแบ่งระดับจากหลักสูตรภาษาไทย “สำหรับนักเรียนคนไทย” เหมือนกับของสำนักทดสอบทางการศึกษา แต่ใช้เกณฑ์ที่มอง “ภาษาไทยในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ (Thai as a Foreign Language)” และข้อสอบยากมากจนกระทั่งไม่เคยมีใครสอบผ่านระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับสูงสุดเลยแม้แต่นักคนเดียวนับแต่มีการสอบมา